

PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY W RYBNIKU

44-200 Rybnik ul. kapitana Leopolda Janiego 1

☎ 324224009, e-mail: psse.rybnik@sanepid.gov.pl <https://www.gov.pl/web/psse-rybnik>

Rybnik, 2025-03-31 r.

Znak sprawy: ONS-HK.9011.153.2025

Prezydent Miasta Rybnika
ul. Bolesława Chrobrego 2
44-200 Rybnik

Ocena obszarowa jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi dla Miasta Rybnika za 2024 rok

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Rybniku działając w oparciu o:

- art. 4 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r. poz. 416),
 - art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r. poz. 757),
 - § 23 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294),
- dokonał obszarowej oceny jakości wody:

I. Podstawowe informacje dotyczące produkcji i jakości wody.

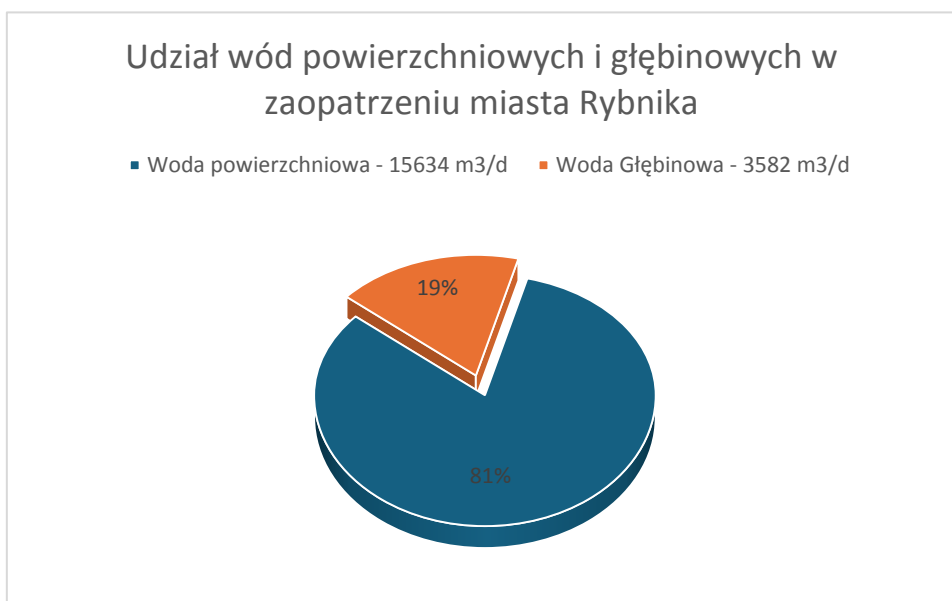
W ramach zbiorowego zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi, przedsiębiorstwa dostarczyły w 2024 r. na terenie miasta Rybnika ogółem średnio ok. 19 216 m³/d wody, dla ok. 121368 mieszkańców. Głównym źródłem zaopatrzenia w wodę są ujęcia powierzchniowe ok. 15634 m³/d wody pochodzące ze strefy zasilania Goczałkowice-Rybnik (źródło zasilania ZUW Goczałkowice) oraz strefy zasilania Zbiorniki Mikołów-Zbiorniki Pszów (źródło zasilania SZW Mikołów), natomiast pozostała część wody pochodzi z ujęć głębinowych ok. 3582 m³/d, zlokalizowanych w Rybniku-Stodołach, w Rybniku przy ul. Tęczowej oraz w Rybniku-Boguszowicach przy ul. Rajskiej.

Na terenie miasta wyodrębnia się następujące strefy zaopatrzenia w wodę:

- **strefa zaopatrzenia w wodę** pochodzącą z ujęć powierzchniowych zlokalizowanych poza terenem miasta, ze strefy zasilania Goczałkowice-Rybnik (źródło zasilania ZUW Goczałkowice) oraz strefy zasilania Zbiorniki Mikołów-Zbiorniki Pszów (źródło zasilania SZW Mikołów), dostarczająca 15634 m³/d wody przeznaczonej do spożycia, obejmująca większą część miasta Rybnika (ok. 98744 tys. mieszkańców), której producentem i dostawcą jest Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S. A., ul. Wojewódzka 19,

44-026 Katowice,

- **strefa zaopatrzenia w wodę** pochodzącą z ujęcia głębinowego w Rybniku-Stodołach, dostarczająca 1438,0 m³/d wody przeznaczonej do spożycia, zasilająca dzielnice Rybnicka Kuźnia, Stodoły, Chwałęcice, Golejów, Grabownia, Wielopole i Ochojec (ok. 9082 mieszkańców), której producentem i dostawcą jest PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S. A. Oddział Elektrownia Rybnik, ul. Podmiejska, 44-207 Rybnik (właściciel ujęcia głębinowego w Rybniku-Stodołach) natomiast wyłącznym dystrybutorem jest Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o., ul. Pod Lasem 62, 44-210 Rybnik,
- **strefa zaopatrzenia w wodę** pochodzącą z ujęcia głębinowego w Rybniku przy ul. Tęczowej, dostarczająca 1265,0 m³/d wody przeznaczonej do spożycia, zasilająca dzielnicę Śródmieście (ok. 7990 mieszkańców), której producentem i dostawcą jest Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o., ul. Pod Lasem 62, 44-210 Rybnik (właściciel ujęcia głębinowego i wyłączny jej dystrybutor na terenie miasta),
- **strefa zaopatrzenia w wodę** pochodzącą z ujęcia głębinowego w Rybniku–Boguszowicach, przy ul. Rajskiej, dostarczająca 879,0 m³/d wody przeznaczonej do spożycia, zasilająca dzielnice Boguszowice i Kłokocin (ok. 5552 mieszkańców), której producentem i dostawcą jest Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o., ul. Pod Lasem 62, 44-210 Rybnik (właściciel ujęcia głębinowego i wyłączny jej dystrybutor na terenie miasta).

Podmiotami wykorzystującymi wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi, pochodzącą z indywidualnego ujęcia głębinowego, w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, w całości wykorzystywaną na pokrycie potrzeb własnych są:

- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Wojewódzki Szpital Specjalistyczny nr 3 w Rybniku, ul. Energetyków 46, 44-200 Rybnik, produkujący 60 m³/d,
- Polska Grupa Górnicza S. A. KWK ROW Ruch Jankowice, ul. Jastrzębska 12, 44-253 Rybnik,

produkująca ok. 1580 m³/d,

- MARAT Sp. z o.o., ul. Brzezińska 8A, 44-203 Rybnik, produkująca 10 m³/d.

II. Urządzenia wodociągowe wchodzące w skład zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi

1. Strefa zaopatrzenia w wodę pochodzącą z ujęć powierzchniowych ze strefy zasilania Goczalkowice-Rybnik (źródło zasilania ZUW Goczalkowice) oraz strefy zasilania Zbiorniki Mikołów-Zbiorniki Pszów (źródło zasilania SZW Mikołów).

Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S. A. w Katowicach dostarcza wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi siecią rurociągów magistralnych do sieciowych zbiorników wyrównawczych zarządzanych przez ww. przedsiębiorstwo, skąd rozprowadzana jest na teren miasta Rybnika, siecią rozdzielczą, będącą własnością Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. w Rybniku, Hydroinstal Spółka z o. o. oraz Ekoenergia Silesia S. A.

W ramach kontroli wewnętrznej jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, które prowadziły w 2024 r. przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne pobrano łącznie 91 próbek wody m.in.:

- Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S. A. w Katowicach wykonało łącznie badania 48 próbek wody, w tym 44 próbki w zakresie monitoringu parametrów grupy A oraz 4 próbki w zakresie monitoringu parametrów grupy B, pobranych na sieci magistralnej w 4 studzienkach wodomierzowych (zakupowych),

- Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. w Rybniku wykonało łącznie badania 35 próbek wody, w tym 31 próbek w zakresie monitoringu parametrów grupy A oraz 4 próbki w zakresie monitoringu parametrów grupy B, pobierając je w 11 wyznaczonych punktach monitoringowych na sieci rozdzielczej i u konsumentów,

- Hydroinstal Spółka z o. o. wykonała łącznie badania 5 próbek wody, w tym 4 próbki w zakresie monitoringu parametrów grupy A oraz 1 próbkę w zakresie monitoringu parametrów grupy B, pobierając je w 2 wyznaczonych punktach monitoringowych na sieci rozdzielczej i u konsumenta,

- Ekoenergia Silesia S. A. wykonała badania łącznie 4 próbek wody, w tym 3 w zakresie monitoringu parametrów grupy A oraz 1 próbkę w zakresie monitoringu parametrów grupy B, pobierając je w 1 wyznaczonym punkcie monitoringowym w studziennicy wodomierzowej (zakupowej) dostarczającej wodę do Klinicznego Szpitala Psychiatrycznego SPZOZ w Rybniku.

W ramach planu działania przyjętego na 2024 r., Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Rybniku w zatwierdzonych punktach zgodności przeprowadził 2 kontrole sanitarne w ww. strefie zaopatrzenia w wodę, w trakcie których pobranych zostało łącznie 5 próbek wody do badań laboratoryjnych, w tym 3 próbki w zakresie monitoringu parametrów grupy A oraz 2 próbki w zakresie

monitoringu parametrów grupy B.

Na podstawie analizy wyników badań przesłanych przez ww. podmioty, jak i wyników badań wykonanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Rybniku w 2 próbkach wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej przez Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S. A. wystąpiły pojedyncze przypadki przekroczenia dopuszczalnej wartości stężenia żelaza, natomiast w jednej próbce wody pobranej w ramach planu działania przez tut. organ w punkcie zgodności należącym do Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. w Rybniku, wystąpiła nieprawidłowość zmian w zakresie ogólnej liczby mikroorganizmów w 22°C.

Wskazane wyżej zanieczyszczenia w wodzie do spożycia przez ludzi występujące na sieci rozdzielczej i u konsumenta, wymagały podjęcia przez podmioty odpowiednich działań naprawczych, których skuteczność została potwierdzona ponownymi badaniami kontrolnymi wody, w ramach kontroli wewnętrznych, ostatecznie doprowadzając przekroczone parametry do zgodności z wymaganiami ww. rozporządzenia.

Ponadto w próbkach wody stwierdzono obniżone zawartości magnezu w stosunku do normatywu (wartość parametryczna 7-125 mg/l). Określona wartość parametryczna dla magnezu jest zalecana ze względów zdrowotnych, aby zapewnić konsumentom potrzebną dla organizmu ilość składników mineralnych – oznacza to, że taka wartość jest pożądana dla zdrowia ludzkiego, ale nie nakłada obowiązku uzupełniania minimalnej zawartości podanej w załączniku przez przedsiębiorstwo wodno-kanalizacyjne.

Oceniając jakość wody w strefie na bazie wyników wszystkich przeprowadzonych badań i na podstawie obowiązujących przepisów, a także biorąc pod uwagę podejmowane działania naprawcze, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Rybniku stwierdził, że woda w 2024 r. w powyższej strefie była przydatna do spożycia przez ludzi zapewniając bezpieczeństwo zdrowotne konsumentom.

2. Strefa zaopatrzenia w wodę pochodzącą z ujęcia głębinowego w Rybniku-Stodołach.

PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S. A. Oddział Elektrownia Rybnik jest producentem wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, pochodzącej z ujęcia głębinowego w Rybniku-Stodołach, skąd rozprowadzana jest na teren miasta Rybnika siecią rozdzielczą, będącą własnością Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. w Rybniku. Przed podaniem do sieci wodociągowej woda poddawana jest procesom uzdatniania na Stacji Uzdatniania Wody w Rybniku-Stodołach. Studnie posiadają wyznaczone strefy ochrony bezpośredniej.

Ujmowana woda, ze względu na wysoką zawartość w wodzie surowej związków żelaza i manganu, poddawana jest procesom uzdatniania takim jak: napowietrzanie na desorberach (2 szt.) oraz filtracji z zastosowaniem 4 filtrów z wypełnieniem żwirowym o różnej granulacji (po 4 filtry w każdym ciągu). Końcowym etapem uzdatniania jest dezynfekcja chemiczna podchlorynem sodu.

Przedsiębiorstwa w ramach kontroli wewnętrznej wykonały łącznie badania 30 próbek wody w tym

badania 26 próbek wody w zakresie monitoringu parametrów grupy A oraz 4 próbek w zakresie monitoringu parametrów grupy B, pobierając je w 6 wyznaczonych punktach monitoringowych tj. w punkcie podawania wody do sieci wodociągowej na terenie Stacji Uzdatniania Wody, sieci rozdzielczej oraz u konsumentów.

W ramach planu działania przyjętego na 2024 r., Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Rybniku, w zatwierdzonych punktach zgodności przeprowadził 2 kontrole sanitarne w ww. strefie zaopatrzenia w wodę, w trakcie których pobranych zostało łącznie 4 próbki wody do badań laboratoryjnych, w tym 2 próbki w zakresie monitoringu parametrów grupy A oraz 2 próbki w zakresie monitoringu parametrów grupy B.

Na podstawie analizy wyników badań przesłanych przez ww. spółkę jak i wyników badań wykonanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Rybniku, w jednej próbce wody pobranej w ramach kontroli wewnętrznej przez PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S. A. Oddział Elektrownia Rybnik wystąpił przypadek wykrycia pojedynczej liczby bakterii grupy coli ($<10\text{ jtk}/100\text{ ml}$) z jednoczesnym wykluczeniem bakterii *Escherichia coli* oraz paciorkowców kałowych, natomiast w innej próbce wody wystąpiła nieprawidłowość zmian w zakresie mętności. Wynik mętności powinien być akceptowalny przez konsumenta i bez nieprawidłowych zmian, jednakże zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294) zalecany jest zakres wartości do 1 NTU. Przekroczenia te zostały stwierdzone na Stacji Uzdatniania Wody w Rybniku-Stodołach, w punkcie zgodności należącym do PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S. A. Oddział Elektrownia Rybnik.

Wskazane wyżej przekroczenia w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi wymagały podjęcia przez podmiot natychmiastowych działań naprawczych, których skuteczność została potwierdzona ponownymi badaniami kontrolnymi wody, w ramach kontroli wewnętrznej, ostatecznie doprowadzając przekroczony parametr do zgodności z wymaganiami ww. rozporządzenia.

Oceniając jakość wody w strefie na bazie wyników wszystkich przeprowadzonych badań i na podstawie obowiązujących przepisów, a także biorąc pod uwagę podejmowane działania naprawcze, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Rybniku stwierdził, że woda w 2024 r. w powyższej strefie była przydatna do spożycia przez ludzi zapewniając bezpieczeństwo zdrowotne konsumentom.

3. Strefa zaopatrzenia w wodę pochodzącą z ujęcia głębinowego w Rybniku przy ul. Tęczowej.

Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. w Rybniku dostarczana wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi pochodzącą z własnego ujęcia głębinowego w Rybniku przy ul. Tęczowej, która bezpośrednio przed podaniem do sieci wodociągowej poddawana jest procesom uzdatniania, takim jak korekta odczynu wodorotlenkiem sodu oraz dezynfekcji chemicznej podchlorynem sodu. Studnia posiada wyznaczoną strefę ochrony bezpośredniej.

Przedsiębiorstwo w ramach kontroli wewnętrznej wykonało łącznie badania 12 próbek wody w tym badania 10 próbek wody w zakresie monitoringu parametrów grupy A oraz 2 próbek w zakresie monitoringu parametrów grupy B, pobierając je w 4 wyznaczonych punktach monitoringowych tj. w punkcie podawania wody do sieci wodociągowej na ujęciu wody, sieci rozdzielczej oraz u konsumentów.

W ramach planu działania przyjętego na 2024 r., Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Rybniku w zatwierdzonych punktach zgodności przeprowadził 1 kontrolę sanitarną w ww. strefie zaopatrzenia w wodę, w trakcie której pobrano łącznie 3 próbki wody do badań laboratoryjnych, w tym 2 próbki w zakresie monitoringu parametrów grupy A oraz 1 próbkę w zakresie monitoringu parametrów grupy B.

Na podstawie analizy wyników badań przesłanych przez ww. podmioty, jak i wyników badań wykonanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Rybniku, w jednej próbce wody pobranej w ramach kontroli wewnętrznej Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. w Rybniku oraz w dwóch próbkach wody pobranych w ramach planu działania przez tutejszy organ wystąpiły pojedyncze przypadki nieprawidłowości zmian w zakresie obniżenia stężenia jonów wodoru (pH).

Wskazane wyżej zanieczyszczenie w wodzie do spożycia wymagało każdorazowo podjęcia przez podmiot odpowiednich działań naprawczych, których skuteczność została potwierdzona ponownymi badaniami kontrolnymi wody, w ramach kontroli wewnętrznej, ostatecznie doprowadzając przekroczone parametry do zgodności z wymaganiami ww. rozporządzenia.

Oceniając jakość wody w strefie na bazie wyników wszystkich przeprowadzonych badań i na podstawie obowiązujących przepisów, a także biorąc pod uwagę podejmowane działania naprawcze, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Rybniku stwierdził, że woda w 2024 r. w powyższej strefie była przydatna do spożycia przez ludzi zapewniając bezpieczeństwo zdrowotne konsumentom.

4. Strefa zaopatrzenia w wodę pochodzącą z ujęcia głębinowego w Rybniku–Boguszowicach przy ul. Rajskiej.

Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. w Rybniku dostarcza wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi pochodzącą z własnego ujęcia głębinowego w Rybniku–Boguszowicach, która przed podaniem do sieci wodociągowej poddawana jest procesom uzdatniania na Stacji Uzdatniania Wody w Rybniku–Boguszowicach przy ul. Rajskiej w procesach takich jak: napowietrzanie w aeratorach kaskadowych z turbinami napowietrzającymi (zamontowanymi na zbiornikach wody surowej), korekcie pH wodorotlenkiem sodu, utlenianiu nadmanganianem potasu, filtracji wstępnej (sito 500 mikronów), właściwej filtracji membranowej (2 moduły ultrafiltracyjne) oraz dezynfekcji za pomocą lampy UV. Dodatkowo w celu zapewnienia właściwej jakości mikrobiologicznej wody na etapie dystrybucji (w sieci wodociągowej) do wody uzdatnionej dozowany jest podchloryn sodu.

W ramach kontroli wewnętrznej jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w 2024 r. Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. w Rybniku wykonało łącznie badania 6 próbek wody w tym badania 5 próbek wody w zakresie monitoringu parametrów grupy A oraz 1 próbki w zakresie monitoringu parametrów grupy B, pobierając je w 4 wyznaczonych punktach monitoringowych tj. w punkcie podawania wody do sieci wodociągowej na terenie Stacji Uzdatniania Wody, sieci rozdzielczej oraz u konsumentów.

W ramach planu działania przyjętego na 2024 r., Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Rybniku przeprowadził 1 kontrolę sanitarną w ww. strefie zaopatrzenia w wodę, w trakcie której pobrane zostały łącznie 3 próbki wody do badań laboratoryjnych, w tym 2 próbki w zakresie monitoringu parametrów grupy A oraz 1 próbka w zakresie monitoringu parametrów grupy B.

W próbkach wody pobranych w ramach planu działania tutejszego organu pochodzących z ww. ujęcia stwierdzono obniżone zawartości magnezu w stosunku do normatywu (wartość parametryczna 7-125 mg/l). Określona wartość parametryczna dla magnezu jest zalecana ze względów zdrowotnych, aby zapewnić konsumentom potrzebną dla organizmu ilość składników mineralnych – oznacza to, że taka wartość jest pożądana dla zdrowia ludzkiego, ale nie nakłada obowiązku uzupełniania minimalnej zawartości podanej w załączniku ww. rozporządzenia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi przez przedsiębiorstwo wodno-kanalizacyjne.

Oceniając jakość wody w powyższej strefie w oparciu o wyniki przeprowadzonych badań i na podstawie obowiązujących przepisów Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Rybniku stwierdził, że woda w 2024 r. w powyższej strefie była przydatna do spożycia przez ludzi zapewniając bezpieczeństwo zdrowotne konsumentom.

5. Podmioty wykorzystujące wodę z ujęć indywidualnych:

Podmiotami zlokalizowanymi na terenie Miasta Rybnika wykorzystującymi wodę pochodzącą z indywidualnego ujęcia głębinowego w ramach prowadzonej działalności gospodarczej są:

- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Wojewódzki Szpital Specjalistyczny nr 3 w Rybniku, ul. Energetyków 46, 44-200 Rybnik,
- Polska Grupa Górnicza S. A. KWK ROW Ruch Jankowice, ul. Jastrzębska 12, 44-253 Rybnik,
- MARAT Sp. z o. o., ul. Brzezińska 8A, 44-203 Rybnik.

W ramach kontroli wewnętrznej jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w 2024 r. podmioty wykonały łącznie badania 22 próbek wody, w tym badania 18 próbek wody w zakresie monitoringu parametrów grupy A oraz 4 próbki wody w zakresie monitoringu parametrów grupy B.

W ramach planu działania przyjętego na 2024 r., Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Rybniku przeprowadził 3 kontrole sanitarne, w trakcie których pobrane zostały łącznie 3 próbki wody do badań laboratoryjnych, w tym 2 próbki wody w zakresie monitoringu parametrów grupy A oraz 3 próbki wody w zakresie monitoringu parametrów grupy B.

Na podstawie analizy wyników badań przesłanych przez ww. podmioty, jak i wyników badań

wykonanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Rybniku, podczas kontroli sanitarnej w ramach planu działania ww. organu stwierdzono nieprawidłowości zmian w zakresie obniżenia stężenia jonów wodoru (pH) w próbce wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, pochodzącej z ujęcia indywidualnego należącego do Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego nr 3 w Rybniku oraz nieprawidłowość zmian w zakresie mętności w próbce wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, pochodzącej z ujęcia indywidualnego należącego do MARAT Sp. z o. o.

Natomiast analiza wyników próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi pobranych w ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez MARAT Sp. z o. o. wykazała w trzech próbkach pojedyncze przypadki przekroczenia m.in. dopuszczalnej wartości stężenia żelaza i nieprawidłowości zmian w zakresie mętności.

Wskazane wyżej przekroczenia w wodzie do spożycia, wymagały podjęcia przez podmioty odpowiednich działań naprawczych, których skuteczność została potwierdzona ponownymi badaniami kontrolnymi wody, w ramach kontroli wewnętrznej, ostatecznie doprowadzając przekroczone parametry do zgodności z wymaganiami ww. rozporządzenia.

Ponadto w próbkach wody pochodzących z indywidualnych ujęć głębinowych w ramach prowadzonej działalności gospodarczej (MARAT Sp. z o. o. i SP ZOZ WSS nr 3 w Rybniku), stwierdzono obniżone zawartości magnezu w stosunku do normatywu (wartość parametryczna 7-125 mg/l). Określona wartość parametryczna dla magnezu jest zalecana ze względów zdrowotnych, aby zapewnić konsumentom potrzebną dla organizmu ilość składników mineralnych – oznacza to, że taka wartość jest pożądana dla zdrowia ludzkiego, ale nie nakłada obowiązku uzupełniania minimalnej zawartości podanej w załączniku przez przedsiębiorstwo wodno-kanalizacyjne.

Oceniając jakość wody w strefie na bazie wyników wszystkich przeprowadzonych badań i na podstawie obowiązujących przepisów, a także biorąc pod uwagę podejmowane działania naprawcze, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Rybniku stwierdził, że woda w 2024 r. pochodząca z indywidualnych ujęć głębinowych w ramach prowadzonych działalności gospodarczych była przydatna do spożycia przez ludzi.

III. Ocena ryzyka zdrowotnego

Ocena bezpieczeństwa zdrowotnego konsumentów wody na terenie Miasta Rybnika dokonana została na podstawie wyników wszystkich przeprowadzonych badań wykonanych przez laboratoria posiadające akredytację i zatwierdzonych przez Państwową Inspekcję Sanitarną zgodnie z § 9 rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294), gdzie o jakości wody decydują wskaźniki mikrobiologiczne oraz fizykochemiczne.

Analiza wyników badań przesłanych przez podmioty zgodnie z ustalonym harmonogramem na 2024 r., jak również badań wykonanych przez tutejszy organ w ramach planu działania na 2024 r.

w zatwierdzonych punktach zgodności wykazała, że w ciągu roku na zaopatrywanym terenie miały miejsce przekroczenia następujących parametrów: żelaza, mętności, odczynu pH, ogólnej liczby mikroorganizmów w 22°C oraz pojedynczej liczby bakterii grupy coli, które zostały usunięte dzięki natychmiastowo podjętym działaniom naprawczym, co pozwoliło na doprowadzenie wody do stanu spełniającego wymagania ww. rozporządzenia.

Żelazo należy do najczęstszych zanieczyszczeń wody występując w znacznych ilościach, przede wszystkim w wodach podziemnych (zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294) dopuszczalna wartość parametryczna wynosi: 200 µg/l). Żelazo w wyższych stężeniach ma niekorzystny wpływ na stan techniczny sieci wodociągowej. Odmienne od wielu zanieczyszczeń wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, żelazo jest mikroelementem niezbędnym dla organizmu człowieka, warunkującym prawidłowy przebieg licznych reakcji metabolicznych. Z uwagi na rolę żelaza procesach metabolicznych, niezbędne jest stałe dostarczanie organizmowi pewnych jego ilości. W trakcie ujmowania, uzdatniania i dystrybucji wody dochodzi do zmiany warunków utleniająco redukcyjnych, których skutkiem jest utlenienie żelaza do formy Fe³⁺. Związki zawierające żelazo w tej postaci odznaczają się charakterystycznym rdzawo-brunatnym zabarwieniem oraz niską rozpuszczalnością w wodzie, wykazując tendencję do wytrącania się w formie zawiesin i osadów, czemu towarzyszy wzrost barwy i mętności wody. Nieprawidłowości zmian w zakresie mętności wody wywołane zwiększoną zawartością żelaza są negatywnie odbierane przez konsumentów nie tylko z uwagi na przykre odczucia estetyczne i smakowe (metaliczny smak wody) przy spożyciu wody, ale także z powodu ograniczenia możliwego wykorzystania wody do innych celów domowych, w tym prania odzieży i zmywania powierzchni. Woda o podwyższonym stężeniu żelaza może bowiem powodować przebarwienia mających z nią kontakt tkanin i innych materiałów, zmywanych powierzchni oraz urządzeń sanitarnych.

Mętność to cecha optyczna (organoleptyczna) wody określająca zdolność do pochłaniania i rozpraszania promieni świetlnych. Wywołana jest najczęściej przez cząsteczki koloidalne lub zawiesiny (cząsteczki ilaste, substancję organiczną, krzemionkę, nierozpuszczone węglany, wodorotlenki żelaza, koloidalną siarkę, emulsje różnego typu, a nawet skupienia bakterii). Podwyższona mętność wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi bywa najczęściej traktowana jako problem dotyczący akceptowalności wody przez konsumentów, którzy zgłaszają zastrzeżenia co do wizualnie ocenianej jakości wody. Pogląd taki nie jest w pełni słuszny, ponieważ jakkolwiek sam wzrost mętności wody nie stanowi bezpośredniego zagrożenia dla zdrowia ludzi, w niektórych sytuacjach może on wskazywać na zakłócenia w procesie uzdatniania wody, związane z podwyższonym ryzykiem chorób wodozależnych. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294), powinna być akceptowalna przez konsumentów i bez nieprawidłowych zmian, zalecany zakres jej wartości wynosi do 1,0 NTU.

Odczyn (pH) – jest parametrem wskaźnikowym określającym ilościowe stężenie jonów

wodorowych. Stanowi miarę kwasowości lub zasadowości (gdzie w skali od 0 do 14, wartości poniżej 7 oznaczają charakter kwasowy, powyżej charakter zasadowy, natomiast wartość równa 7 jest uznawana za neutralny). Optymalne pH wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi służące prawidłowemu funkcjonowaniu wszystkich narządów i układów w organizmie powinno mieścić się w zakresie 6,5–9,5. Nie mniej jednak woda o podwyższonej kwasowości może wpływać niekorzystnie na organizm człowieka, gdyż podstawą do przeprowadzania wielu fizjologicznych procesów w organizmie ludzkim jest równowaga kwasowo-zasadowa. Brak tej równowagi może przyczyniać się do różnego typu zaburzeń w funkcjonowaniu m.in. do zakwaszenia organizmu. Woda o niskich wartościach pH może również działać na właściwości korozyjne wody w stosunku do stosowanych materiałów z których wykonane są instalacje.

Ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C jest parametrem wskaźnikowym określającym wymagania mikrobiologiczne wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294) dopuszczalna wartość parametryczna: bez nieprawidłowych zmian. Zaleca się, aby ogólna liczba mikroorganizmów nie przekraczała: 100 jtk/ml w wodzie wprowadzanej do sieci wodociągowej, 200 jtk/ml w kranie u konsumenta). Wskazane zanieczyszczenie mikrobiologiczne w wodzie do spożycia, mogło być spowodowane wtórnym zanieczyszczeniem instalacji wewnętrznej budynku. Oznaczenie ogólnej liczby mikroorganizmów w wodzie jest jednym z parametrów mikrobiologicznych, który dostarcza niezbędnych informacji do kontroli i oceny jakości wody. Określenie ogólnej liczby mikroorganizmów jest użyteczne w celu oceny jakości zarówno wody ujmowanej, jak i do monitorowania procesów uzdatniania wody. Wskaźnik ten jest przydatny w ocenie stanu sanitarnego systemu dystrybucji, sygnalizując warunki sprzyjające narastaniu mikroflory, w tym stagnację wody, tzw. odcinki martwe przewodów, wyłączone z czynnego przepływu wody, znaczną zawartość wykorzystywanych przez mikroorganizmy substancji wzrostowych w wodzie, biofilm i inne niedostatki w zakresie utrzymania sieci wodociągowej.

Bakterie grupy coli występują w środowisku naturalnym w wodach powierzchniowych, w wodach podziemnych pozostających w zasięgu oddziaływania wody powierzchniowej. Ich obecność w wodzie może być pochodzenia naturalnego lub świadczyć o wtórnym zanieczyszczeniu wody z takich źródeł jak: gleba, roślinność czy ścieki. Obecność bakterii grupy coli może służyć jako specyficzny wskaźnik zanieczyszczeń wtórnych wody, powstałych w wyniku awarii lub modernizacji instalacji wodociągowej, nieprawidłowego czyszczenia i dezynfekcji lub wskazywać na potencjalną obecność biofilmu w sieci dystrybucyjnej, dlatego też w celu zapewnienia stałej kontroli, spełnienia wymagań rozporządzenia, jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, należy prowadzić systematyczne działania w zakresie bieżącej konserwacji urządzeń wodociągowych, wykonywać regularne płukania urządzeń i sieci dystrybucyjnych tak by właściwości mikrobiologiczne wody nie wpływały na bezpieczeństwo zdrowotne konsumentów wiążące się w pierwszej kolejności z dolegliwościami ze strony układu pokarmowego. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia w

sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294) wartość parametryczna bakterii grupy coli wynosi 0 jtk/100ml. W przypadku wykrycia, dopuszcza się pojedyncze bakterie grupy coli < 10 jtk/100 ml przy jednoczesnym wykluczeniu obecności bakterii Escherichia coli i paciorkowców kałowych.

IV. Podsumowanie

W mieście Rybnik, w ww. strefach zaopatrzenia w wodę nie odnotowano żadnych interwencji dotyczących jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi oraz nie otrzymano żadnych zgłoszeń dotyczących występowania reakcji niepożądanych związanych ze spożyciem wody dystrybuowanej przez wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz pochodzących z ujęć indywidualnych, zaopatrujących Miasto Rybnik.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Rybniku systematycznie otrzymywał informacje o wszelkich awariach wodociągowych na terenie miasta Rybnika. Na przestrzeni całego roku otrzymywano też na bieżąco powiadomienia o zamiarze odcięcia dostaw wody osobom fizycznym lub firmom w związku z nieregulowaniem rachunków za wodę, zawierające propozycję, zgodnie z ustawą o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, zastępczego punktu poboru wody.

W 2024 roku na terenie Miasta Rybnika dostarczano wodę w ramach zbiorowego zaopatrzenia, zgodną z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294).

dr inż. Michał Dudek
Państwowy Powiatowy Inspektor
Sanitarny w Rybniku
2025-03-31

/dokument podpisany elektronicznie/

Otrzymują:

1. Adresat

Do wiadomości:

2. Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o., ul. Pod Lasem 62, 44-210 Rybnik
3. Hydroinstal Sp. z o.o., ul. Jastrzębska 12, 44-253 Rybnik
4. PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. Oddział Elektrownia Rybnik., ul. Podmiejska, 44-207 Rybnik
5. Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A., ul. Wojewódzka 19, 40-026 Katowice
6. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Wojewódzki Szpital Specjalistyczny nr 3 w Rybniku, ul. Energetyków 46, 44-200 Rybnik
7. Polska Grupa Górnicza KWK ROW Ruch „Jankowice”, ul. Jastrzębska 12, 44-253 Rybnik
8. MARAT Sp. z o.o., ul. Brzezińska 8A, 44-203 Rybnik
9. Ekoenergia Silesia S. A., ul. Żeliwna 38, 40-599 Katowice

10. ONS-HK – aa